

pracach wymagających szczególnej precyzji, np. pielęgnacja lub sadzenie rozsady, stosowane są również prędkości zmniejszone – 1-3 km/h. Co-raz powszechniej, szczególnie przy bezorkowej uprawie roli, wysiewie nawozów, stosuje się zwiększone prędkości robocze – 8-15 km/h.

5.1.3. Czas pracy agregatu i jego wydajność

Czas pracy agregatu od momentu rozpoczęcia do zakończenia pracy w ciągu jednego dnia stanowi **czas ogólny zmiany**. Jest w nim wykonywanych szereg czynności. Czynności te to podstawowa praca efektywna T_1 , czynności pomocnicze T_2 i czynności obsługi technicznej T_3 . Pozostałe czynności zmniejszają efektywność wykorzystania agregatu i są to czynności zbędne lub nieplanowane i nieplanowane postoje agregatu. Schemat czasów technologicznych przedstawia tabela.5.6.

Tabela 5.6. Schemat blokowy czasów technologicznych

Czas ogólny zmiany	Czas roboczy zmiany	T ₀₇	T ₀₄	T ₀₂	T ₀₁	Czas efektywny zużyty na bezpośrednią pracę	
		Czas operacyjny	T ₂	Czas pomocniczy	T ₂₁	Czas na nawroty agregatu	
					T ₂₂	Czas na obsługę technologiczną agregatu	
					T ₂₃	Czas przejazdów jałowych z pola na pole	
			T ₃	Czas zużyty na obsługę techniczną	T ₃₁	Czas na obsługę techniczną	
		T ₃₂			Czas na regulację maszyny		
		T ₄	Czas tracony na usuwanie usterek	T ₄₁	Czas usuwania usterek technologicznych		
				T ₄₂	Czas usuwania usterek technicznych		
	T ₅	Straty czasu spowodowane przez personel	T ₅₁	Straty czasu z przyczyn personelu			
			T ₅₂	Straty czasu z przyczyn zwierząt			
T ₆	Czas przygotowawczy i zakończeniowy	T ₆₁	Czas przygotowania do pracy ludzi i maszyn				
		T ₆₂	Czas przejazdów i transportu				
T ₇	Straty czasu z przyczyn zewnętrznych	T ₇₁	Straty czasu z przyczyn źródła energetycznego				
		T ₇₂	Straty czasu z przyczyn organizacyjnych				
		T ₇₃	Straty czasu z przyczyn meteorologicznych				
T ₈	Czas na obsługę okresową						

Ilość pracy wykonana w określonym czasie nazywa się **wydajnością**. Mierzona jest ona w jednostkach powierzchni pola na jednostkę czasu – ha/h lub ilością przerobionego materiału przez maszynę w określonym czasie – kg/s. W zależności od przyjętego sposobu ustalania wydajności można wyróżnić:

1. Wydajność teoretyczną W_t – jako iloczyn szerokości pracy maszyny b i prędkości roboczej v .